

Jezuieten geven Nederland baton van Willem van Oranje in bruikleen

22 juni 2017

Het laatste onderdeel van het officiële bezoek van het Nederlandse staatshoofd aan de Heilige Stoel in Vaticaanstad was de plechtige overhandiging van de bevelhebbersstaf, die wordt toegeschreven aan de 'Vader des Vaderlands', prins Willem van Oranje (1533-1584), aan koning Willem-Alexander. Op zijn beurt gaf hij de baton aan Hedwig Saam, directeur van Nationaal Militair Museum in Soesterberg waar het historische voorwerp volgend jaar zal worden tentoongesteld.

"We zullen er goed voor zorgen", verzekerde de koning aan de generaal-overste van de jezuïetenorde, die eigenaar is van de baton.

De 82 cm lange bevelhebbersstaf met zilverbeslag draagt het wapen van Willem van Oranje. Er is geen ander exemplaar van bekend. Hij werd hoogstwaarschijnlijk gedragen door een Nederlandse bevelhebber die deelnam aan de Slag op de Mookerheide in 1574. Het was Willems broer Lodewijk van Nassau die de Nederlandse opstandelingen leidde in de voor hen zo rampzalig verlopen veldslag.

het archief geen objecten accepteert. De baton, tussen beiden in staat
jezuïetengeneraal pater Sosa (foto: Jaime de Bourbon de Parme).

Na de nederlaag op de Mookerheide, waarbij Lodewijk en zijn broer Hendrik van Nassau sneuvelden, kwam de baton in handen van de zegevierende Spanjaarden en vervolgens in de nalatenschap van de Spaanse legeraanvoerder Luis de Requesens, die van 1573 tot zijn dood in 1576 landvoogd van de Nederlanden was. Bij het uitsterven van de Requesens ging het familiearchief in 1921 over naar de Sociëteit van Jezus. De jezuïetenorde heeft de documenten overgedragen aan het Spaans Nationaal Archief in Catalonië, maar niet de baton, omdat het archief geen objecten accepteert.

“Het spreekt tot de verbeelding dat eeuwenoude kerkarchieven schatten bevatten, ook voor Nederland. De baton was in de vergetelheid geraakt, totdat de Nederlandse ambassade bij de Heilige Stoel en het Nationaal Militair Museum onafhankelijk van elkaar op het spoor van deze bevelhebbersstaf kwamen. Het opsporen van de baton was een typisch geval van zogeheten serendipiteit”, aldus een woordvoerder van het Nationaal Militair Museum.

Enkele maanden geleden sprak de ambassadeur bij de Heilige Stoel met de directeur van het Cervantes Instituut in Rome, die tijdens een onderzoek in het klooster San Cugat in de inventaris van het archief een verwijzing had aangetroffen naar ‘de baton van Willem van Oranje’, zonder het object zelf te zien. Vervolgens bleek dat ook het Nationaal Militair Museum de baton op het spoor was. De generaal-overste van de jezuïeten, pater Arturo Sosa Abascal, bevestigde tegenover de ambassadeur dat de baton in hun bezit was en stemde ermee in om hem in bruikleen te geven. Zodoende is de baton van Oranje nu, tegen het prachtige decor van de Vaticaanse Apostolische Bibliotheek, door pater Sosa zelf overhandigd aan Willem-Alexander. De Nederlandse koning stamt af van de ‘Vader des Vaderlands’ via diens kleindochter Albertine Agnes van Nassau (1634-1696), die huwde met Willem Frederik van Nassau-Dietz (1613-1664).

“Daarmee is de cirkel rond: de baton van de Nederlandse generaal, buitgemaakt door een Spaanse generaal, is nu via een geestelijke generaal teruggekomen bij de opvolger en naamgenoot van de man wiens wapen de baton siert”, zegt de museumwoordvoerder. “De overhandiging van de bevelhebbersstaf vormt zo een getuigenis van de verzoening, en tegenwoordige eendracht, tussen Nederland en de Heilige Stoel. Het is ook een symbool van de lange weg die de Rooms-Katholieke Kerk, maar ook Nederland, hebben afgelegd van een verleden van na-ijver, oorlog en repressie naar een heden van wederzijds respect en bevordering van vrede en mensenrechten.

diplomatische samenwerking van steeds groter belang is.

De baton zal van 27 april tot en met oktober 2018 te zien zijn in het Nationaal Militair Museum in Soesterberg als onderdeel van een tentoonstelling over Willem van Oranje.

Deel dit op:

Het omroepbedrijf KRO-NCRV verzorgt het media aanbod voor de vereniging KRO en de vereniging NCRV. Op basis van ons gezamenlijk ledenaantal kunnen wij programma's blijven maken binnen de Nederlandse Publieke Omroep (NPO). Daarom zijn leden zo belangrijk voor ons.

kro-ncrv

programma's
presentatoren
vacatures
alg. voorwaarden
privacy & cookies
pers
contact
facebook

kro

word lid
doen
delen
geven
zien
magazines
lidmaatschapsvoorwaarden
veelgestelde vragen
contact
facebook

ncrv

word lid
samen doen
samen leven
samen geven
samen zien
magazines
lidmaatschapsvoorwaarden
veelgestelde vragen
contact
facebook